

Številka: 35105-0352/2022/6

Datum: 12. 10. 2022

Javni zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Novo mesto, Skaliskega 1, 8000 Novo mesto, izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 in 30/11-Odl.US, 90/2012, 111/2013 in 32/16; v nadaljnjem besedilu: ZVKD-1) na zahtevo stranke Občina Brežice, CPB 18, 8256 Brežice (v nadaljevanju: investitorja), ki ga zastopa MV Biro, Marija Vlahušić s.p., Lapajnetova 4, 8270 Krška naslednje

KULTURNOVARSTVENE POGOJE - DOPOLNITEV

I. Investitor, mora pred novogradnjo "Večnamenskega doma Cerklje ob Krki" (parc. št. 3149/7-delno, 3150/3, 3151/3, 3152/7, 3152/3, 3150/4 in 3151/4 k.o. Cerklje) na podlagi priložene: - 1. Zahteve za izdajo mnenja, - 2. Pooblastila pooblastitelja pooblaščenca, - 3. Prejete projektne dokumentacije obdelane na nivoju na nivoju DGD, št. 22/22/08, izd. MV Biro, Marija Vlahušić s.p., Lapajnetova 4, 8270 Krška (Krško, septemember 2022) s priloženim kratkim tehničnim opisom posega in grafičnimi prikazi željenega stanja z gradbenimi prikazi in ureditveno situacijo na geodetskem posnetku v različnih merilih, - 4. *Poročila o predhodnih arheoloških raziskavah na lokaciji Cerklje ob Krki – Večnamenski dom /Občina Brežice* (izd. Arhos d.o.o., oktober 2022), ki neposredno posega v območje arheološkega najdišča *Cerklje ob Krki – Arheološko najdišče* (EŠD 10562) gradbeno dokumentacijo dopolniti:

1.) Z dodatkom, ki se ga vnese v njen tehnični del, da je zaradi odkritja arheoloških strukturnih ostankov, ki sodijo v rimski čas in prazgodovino(?) na območju dveh testnih jarkov (sond) 7 in 6 potrebno pred izvedbo gradnje na vsaj **520 m²** (parc. št. 3151/3, 3151/4, 3152/3, 3152/7, vse k.o. Cerklje) izvesti **arheološka izkopavanja** s strojno odstranitvijo ornice, ki mu sledi manj zahtevni ročni izkop od 15 -30 cm debele »kulturne« plast z 2% in do vsaj 1m globokimi vkopi s plastmi višjega zahtevnostnega razreda (gl. Sliko). Na preostalem območju (parc. št. 3149/7, 3150/3, 3151/3, 3151/4, 3152/3, 3152/7, vse k.o. Cerklje) je na ca. **1580 m²** potrebno zagotoviti le **arheološke raziskave ob gradnji**, kar pomeni strojno odstranitev gornjih plasti (rastlinskega pokrova, humusa in recentnih nasutij) s planirno žlico, vse do pojava morebitnih najdb in njihov takojšnji izkop ob prisotnosti strokovne ekipe (arheolog , tehnik) ter enega ali dveh fizičnih delavcev. Stroški tovrstnih raziskav vključno s poizkopavalno obdelavo arhiva najdišča v skladu z veljavno zakonodajo finančno bremenijo investitorja.

2.) Da pred posegom s strani investitorjev izbrani izvajalec raziskav za potrebe arheološke raziskave in odstranitev arheološke ostaline pri Ministrstvu za kulturo, Maistrova 10, 1000 Ljubljana pridobi posebno *kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline*; oz. investitor izda pisno zagotovilo, da bo izbrani izvajalec v toku pripravljanih del predpisane arheološke raziskave ob gradnji in izkopavanja tudi opravil. To je pogoj za pridobitev pozitivnega kulturnovarstvenega mnenja k prejeti gradbeni dokumentaciji.

3.) Če na območju ali predmetu posega obstaja ali se najde arheološka ostalina v toku (nadaljnjih) del, mora investitor (oz. njegov pooblaščen izvajalec arheoloških raziskav) od Ministrstva za kulturo Republike Slovenije pridobiti novo kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke

ostaline.

II. V skladu z drugim odstavkom 30. člena ZVKD-1 kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njegove pravnomočnosti.

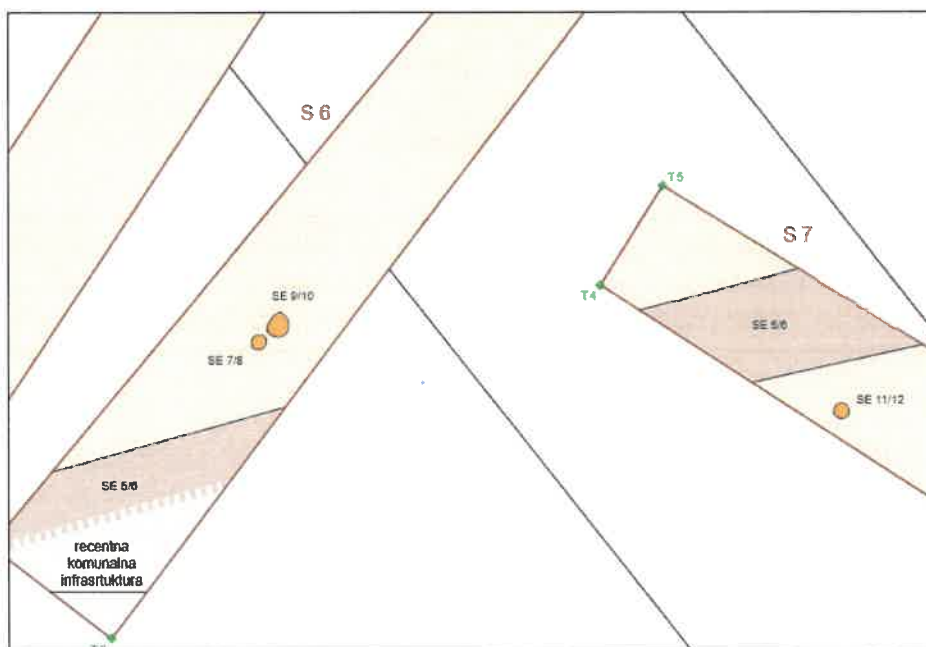
III. Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

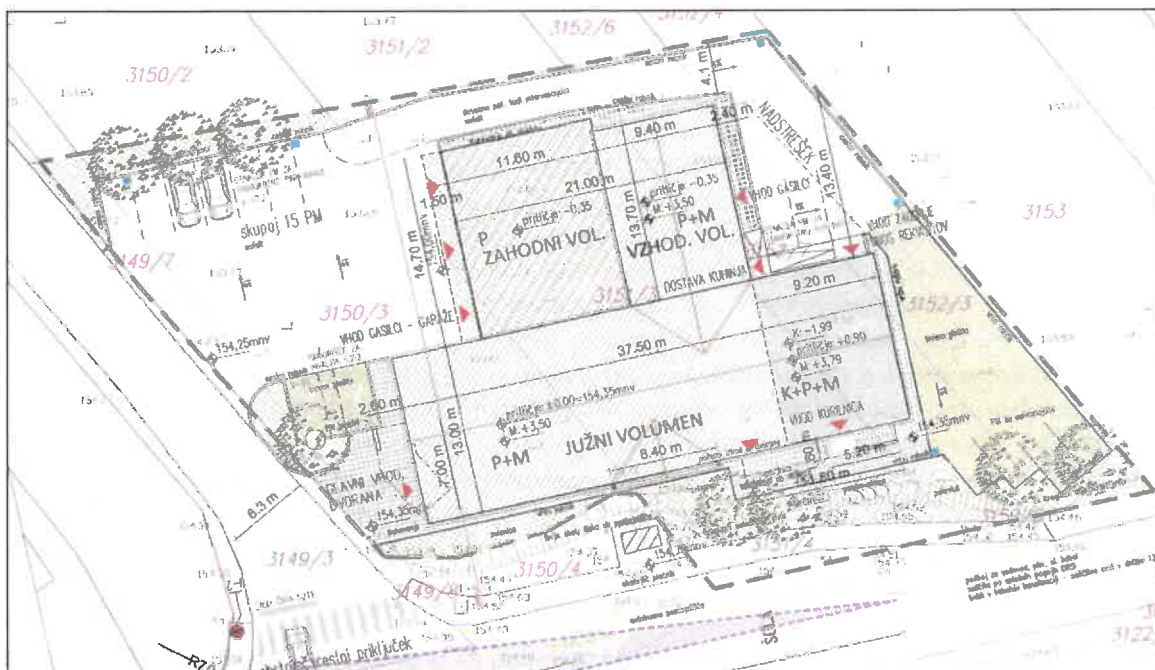
Obrazložitev:

Prvi odstavek 29. člena ZVKD-1 določa, da je pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja, razen za soglasje za raziskave ali za iskanje arheoloških ostalin, treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje Javnega zavoda Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine. Pridobitev in upoštevanje kulturnovarstvenih pogojev je pogoj za izdajo kulturnovarstvenega soglasja.

28. člen ZVKD-1 določa, da je kulturnovarstveno soglasje treba pridobiti za poseg v spomenik, za poseg v vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi, in za poseg v registrirano nepremično dediščino, če to določa prostorski akt. Kulturnovarstveno soglasje za posege, za katere je predpisano gradbeno dovoljenje, se izda v skladu s predpisi, ki urejajo graditev. V skladu z 31. členom Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17, v nadaljevanju: GZ) ZVKDS v takih primerih kulturnovarstveno soglasje izda v obliki mnenja (v nadaljevanju: kulturnovarstveno mnenje). V kulturnovarstvenem mnenju se ZVKDS opredeli o skladnosti dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja s predpisi iz njegove pristojnosti ter določi morebitne pogoje za izdelavo dokumentacije za izvedbo gradnje in za uporabo objekta. Po 29. členu ZVKD-1 je treba pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja oziroma mnenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje ZVKDS.

Investitor je preko pooblaščenca dne 11. 10. 2022 pri ZVKDS, Območna enota Novo mesto, vložil zahtevo za pridobitev kulturnovarstvenega mnenja za projekt *Večnamenskega doma Cerklje ob Krki (parc. št. 3149/7-delno, 3150/3, 3151/3, 3152/7, 3152/3, 3150/4 in 3151/4 k.o. Cerklje)*. Zahtevi je priložil projektno dokumentacijo, navedeno v 1. točki izreka. Pri preizkusu vložene zahteve je bilo ugotovljeno, da ta ni popolna.

Slika 1. a-b. Predlagana gradnja sega v enoto kulturne dediščine *Cerklje ob Krki – Arheološko najdišče* (EŠD 10562) in le posredno tangira še enoto kulturne dediščine *Izvir – Trasa in zajetje rimskega vodovoda*, območje povečanega arheološkega potenciala je označeno z rumeno (EŠD 11068). Vir: PISO in MV Biro, Marija Vlahušić s.p.

Kulturnovarstveni pogoji za poseg v registrirano nepremično dediščino se določijo v skladu z določbami prostorskega akta. V skladu s to določbo velja za registrirano nepremično dediščino, ki je v obravnavanem primeru arheološko najdišče varstveni režim, določen v 101. členu **Odloka o Občinskem prostorskem načrtu** Občine Brežice (Uradni list RS 61/2014). Navedeni akt določa naslednji varstveni režim:

Celostno ohranjanje kulturne dediščine. Tako za registrirano arheološko najdišče **mdr. velja, da ni dovoljeno posegati v prostor na način, ki utegne poškodovati arheološke ostaline**. Registrirana arheološka najdišča s kulturnimi plastmi, strukturami in premičnimi najdbami se varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake,
- poglobljati morsko dno in dna vodotokov ter jezer,
- ribariti z globinsko vlečno mrežo in se sidrati,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine in
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak razen, kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma so dovoljeni posegi v posamezna najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč ob izpolnitvi naslednjih pogojev:

- če ni možno najti drugih rešitev in
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče možno sprostiti za gradnjo.

ZVKDS, Območna enota Novo mesto, je dne 24. 08. 2022 v skladu s tem varstvenim režimom izdala investitorju za navedeni poseg kulturnovarstvene pogoje št. 35102-0352/2022-2. Iz predložene dokumentacije namreč izhaja, da mora investitor na projektno dokumentacijo za pridobitev gradbenega

dovoljenja, ki upošteva izdane kulturnovarstvene pogoje, v skladu z 28. členom ZVKD-1 pridobiti kulturnovarstveno soglasje oz. mnenje. V skladu s *Kulturnovarstvenim soglasjem za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline* prav izdanim s strani Ministrstva za kulturo RS pod št. 62240-417/2022-3340, je za ugotovitev dejanskega stanja na terenu bila predpisana predhodne arheološke raziskave za "oceno vsebine in sestave najdišča" na način arheološke valorizacije celotnega še nepozidanega območja na način strojno-ročnega izkopa sedmih testnih jarkov (dol. 10m, 28m, 35m, 23m, 23m, 15m, 17m) x 2,5 m, vse do končne globine posega s prebojem do geološke osnove, oz. vse do pojava arheoloških najdb. Raziskave so bile opravljene 28. in 29. 09. 2022, opravilo jih je podjetje ARHOS d.o.o., rezultati pa zbrani v izreku citiranem Poročilu. Ugotavljamo, da je zaradi odkritja arheoloških strukturnih ostankov, ki sodijo v rimski čas in prazgodovino(?) na območju dveh testnih jarkov (sond) 7 in 6 potrebno pred izvedbo gradnje na vsaj **520 m²** (parc. št. 3151/3, 3151/4, 3152/3, 3152/7, vse k.o. Cerklje) izvesti **arheološka izkopavanja** s strojno odstranitvijo ornice, ki mu sledi manj zahtevni ročni izkop od 15 - 30 cm debele »kulturne« plasti z 2% in do vsaj 1m globokimi vkopi s plastmi višjega zahtevnostnega razreda (gl. Sliko). Na preostalem območju (parc. št. 3149/7, 3150/3, 3151/3, 3151/4, 3152/3, 3152/7, vse k.o. Cerklje) je na ca. **1580 m²** potrebno zagotoviti le **arheološke raziskave ob gradnji**, kar pomeni strojno odstranitev gornjih plasti (rastlinskega pokrova, humusa in recentnih nasutij) s planirno žlico, vse do pojava morebitnih najdb in njihov takojšnji izkop ob prisotnosti strokovne ekipe (arheolog, tehnik) ter enega ali dveh fizičnih delavcev.

Na podlagi rezultatov testnega sondiranja je ZVKDS presodil, da je predlagani poseg investitorja mogoč v obsegu in na način, kot je določen v izreku dopolnitve teh kulturnovarstvenih pogojev.

Stroški te predhodne arheološke raziskave so v skladu s sprejetimi predpisi del priprave zemljišča in bremenijo investitorja – gl. 34. člen ZVKD-1 (*Uradni list RS*, 16/2008). V danem primeru, mora s strani investitorja izbrani izvajalec raziskav v skladu z 31. členom ZVKD-1 za potrebe *arheološke raziskave in odstranitev arheološke ostaline* pri Ministrstvu za kulturo, Maistrova 10, 1000 Ljubljana pridobiti predhodno kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev dediščine. V ponudbo arheoloških raziskav je potrebno vključiti tudi poizkopavalno analizo arhiva najdišča in upoštevati pri tukaj predlagani gradnji skladno s *Pravilnikom o arheoloških raziskavah* (*Uradni list RS* št. 3/2013). Odgovorni vodja teh raziskav mora poskrbeti, da se pred izvedbo teh raziskav o pričetku del pisno obvesti odgovornega predstavnika ZVKDS (v smislu prvega odstavka 26. člena ZVKD-1).

Tudi če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina (v toku del), morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1).

Na projektno dokumentacijo za pridobitev kulturnovarstvenega soglasja, ki upošteva izdane dopolnitve kulturnovarstvenih pogojev, si investitor v skladu z 28. členom ZVKD-1 pridobi kulturnovarstveno soglasje oz. mnenje. Zahtevi za izdajo soglasja mora biti priložen tisti del projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki je v zvezi s predmetom soglašanja: A – *Novo kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline*, ali B - *investitorjevo pisno zagotovilo*, da bo izbrani izvajalec v toku pripravljanih del predpisane arheološke raziskave ob gradnji in izkopavanja tudi opravil. V tehnični del projektne dokumentacije je potrebno vnesti dodatek, da je pred izvedbo gradnje na vsaj **520 m²** (parc. št. 3151/3, 3151/4, 3152/3, 3152/7, vse k.o. Cerklje) potrebno izvesti **arheološka izkopavanja...** Na preostalem območju (parc. št. 3149/7, 3150/3, 3151/3, 3151/4, 3152/3, 3152/7, vse k.o. Cerklje) pa na ca. **1580 m²** zagotoviti **arheološke raziskave ob gradnji...** (gl. točko I.1. v izreku te dopolnitve KV pogojev)

ZVKDS je na podlagi vsega navedenega presodil, da je predlagani poseg investitorja mogoč v obsegu in na način, kot je določen v izreku teh kulturnovarstvenih pogojev.

V skladu s prvim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 (dopolnjeni) kulturnovarstveni pogoji prenehajo veljati po poteku dveh let od njihove izdaje. Če se ta rok izteče v času postopka izdaje kulturnovarstvenega mnenja, se čas veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev podaljša do izdaje kulturnovarstvenega mnenja.

Za te kulturnovarstvene pogoje se ne plača upravna taksa (22. točka 28. člena Zakona o upravnih taksah, Uradni list RS, št. 106/10 – UPB4 in 32/16; v nadaljevanju: ZUT). Investitor sam krije svoje stroške postopka.

Postopek vodil:
mag. Uroš Bavec,
konservatorski svetnik

Odločil:
mag. Dušan Štepec
vodja območne enote

Vročiti:

- Investitorju po pooblaščenju: MV Biro, Marija Vlahušić s.p., Lapajnetova 4, 8270 Krška - priporočeno